

Олександра Мисак
(Полтава, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СТІМПАНКУ У ДИЗАЙНІ ОДЯГУ ТА ПОБУТОВИХ РЕЧЕЙ

У роботі розглянуто можливості використання елементів стімпанку, який поєднує сучасний стиль з впливом вікторіанської епохи, у дизайні одягу та побутових речей. Визначено характерні риси стімпанк-образу. Проаналізовано основні елементи костюму в стилі стімпанк (одяг, аксесуари, головні убори, взуття, окуляри), декоративне оздоблення виробів.

Ключові слова: *стиль стімпанк, стилізація вікторіанської епохи, мода, механічні елементи оздоблення.*

The work examines the possibilities of using elements of steampunk, which combines modern style with the influence of the Victorian era, in the design of clothes and household items. Characteristic features of the steampunk image are determined. The main elements of a steampunk costume (clothes, accessories, hats, shoes, glasses), decorative decoration of products are analyzed.

Keywords: *steampunk style, stylization of the Victorian era, fashion, mechanical decoration elements.*

Стімпанк стиль був створений 1970-х – 1980-х роках. Він є одним із жанрів ретрофутуризму. Дизайн, будь-чого, у стилі стімпанку зберігає баланс між формою та її функцією. В цьому є віддзеркалення руху мистецтв та ремесл. Від початку існування стилю проводять безліч виставок, відкривають галереї, покази, витвори мистецтва у стилі стімпанку з'являються по всьому світі.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

Мода стімпанку ніколи не мала встановлених рамок, але вона завжди намагалась поєднати сучасний стиль з впливом вікторіанської епохи. Відмінними, сталими акцентами в одязі є історично-технологічні аксесуари, такі як: годинникові механізми, парасольки, окуляри круглої форми та чудернацька, різноманітна зброя. Також серед аксесуарів можна зустріти і сучасні сотові телефони та музичні плеєри, але з однією умовою, всі ці предмети видозмінені під вікторіанський стиль.

Основними речами, що входять до гардеробу стімпанку є:

Корсет – частина складної сукні, або ж самостійний елемент костюму, також можна використати імітацію корсету. Для виготовлення зазвичай використовують шкіру, або цупкий оксамит.

Сукня – імітує розкіш вікторіанського стилю з поєднанням практичності, це приталений ліф та багатошарова, вільна спідниця.

Жилети – стримані класичні варіанти та брутальні шкіряні з стилізованою обробкою.

Жакети – стилізований верхній одяг, який виготовляється зі шкіри або несинтетичних тканин. Може бути коротким, нагадувати пальто, мати довгі або короткі рукава.

Сорочка – жіночий варіант сорочки має закриту зону декольте прикрашену різноманітними воланами, мереживом, рюшами. Чоловіча також має різноманітне стилізування схоже на жіноче, але більш скромніше.

Капелюх – часто можна зустріти в образі, вони бувають різні, від маленьких беретів до велетенських циліндрів. Капелюхи можуть бути стилізованими різними вуалями, мереживом, проводами та різними механічними деталями.

Аксесуари – важлива частина будь-якого стімпанк-образу, як правило їх налічується багато. Вони можуть бути вироблені зі шкіри,

дерева та металу, з обов'язковим додаванням шестернь, годинникових механізмів, дроту тощо.

Рукавички – як вже раніше повторювались це важлива частина образу. Їх часто виготовляють зі шкіри, оксамиту, атласу, мережива. Також вони бувають різних розмірів, деякі ледве дістають до зап'ястя, а інші сягають за лікоть [2].

Використовуються декоративні елементи: рюші, волани; збірка, шнурівка; подвійні спідниці; імітація турнюру, спідниця ззаду нижче; широкі ремені зі шкіри або щільної тканини з металевими пряжками, ремінцями або шпильками; корсети не жорсткі за формою і матеріалом, підкреслюють жіночі форми; аксесуари – жіночі капелюшки з вуаллю, циліндри, прикраси у вікторіанському стилі зі срібла або міді; мереживна обробка, тканинні квіти, перли [3].

Для стімпанку найбільш характерні технічні образи. Вони показують суть субкультури. Наряди часто доповнюють складними аксесуарами – імітацією елементів парових машин. Це можуть бути рукавички або черевики, що нагадують протез, металеві підвіски, що нагадують складні механізми. Всі ці витончені аксесуари задають футуристичний тон образу, тому їх поєднують з одягом з щільних грубих тканин (рис. 1).

Стімпанк – це стиль одягу, який у своєму звичайному вигляді важко вписати в повсякденний гардероб. Але це не означає що елементи стімпанку не можна використовувати у повсякденних образах. Їхнє використання ми можемо спостерігати на різних показах мод, модельєри сміливо запозичують елементи вікторіанського стилю з різними механізмами, наближуючи нас до стилю денді. Стиль стімпанку не витримує недбалого ставлення до деталей в одязі, більшість вважають що головними доповненнями образу є капелюхи та рукавички.

а

б

Рис. 1. Зразки жіночого та чоловічого стімпанк-образу

Види рукавичок залежно від напрямку костюма:

– короткі рукавиці зі шкіри прикрашені шнурівкою та різною металевою фурнітурою. Гарно підходять під технічні образи;

– рукавички різної висоти виготовлені з оксамиту або ж з атласу, можуть бути оздоблені невеликими металевими деталями, штучними перлами, проводками, мереживом та складними механізмами. Як правило доповнюють образ у вікторіанському стилі;

– рукавички з обмеженою довжиною, до ліктя, досить часто обвішані пряжками, елементами шнурівки та чудернацькими механічними елементами. Віддзеркалюють фентезі стиль, менш практичні, але показові. [4]

Капелюхи бувають різних фасонів, це невеличкі жіночі капелюшки, які кріпляться до чудернацьких зачісок, прикрашені квітами, мереживом або ж пір'ям. Також зустрічаються циліндри різних форм та розмірів, прикрашені болтиками, шестернями, заклепками та іншою тематичною фурнітурою.

Не забуваємо і про широкі шкіряні ремені, вони можуть доповнити як жіночий костюм так і чоловічий. Зазвичай їх рясно доповнюють металевими механізмами та пряжками. Буде можливо забути і про

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

вінтажні віяла, ціпки та парасольки, які повноцінно повертають нас у вікторіанську епоху.

Важливим елементом стімпанк-образу також являється взуття, воно буває таких видів:

Стилізація під вікторіанську епоху. Чоловіче взуття мало різні варіанти адаптації, були високі чоботи кльош та напівчеревички виготовлені зі шкіри. Жіноче взуття мало більше видів, туфлі, черевички зі шнурівкою, чоботи різної довжини. Що до каблука він може бути низьким, або ж середнім.

Неформальне взуття. Зручність в даному випадку особливої ролі не відіграє, взуття може бути як і високим з делікатним кружевом та шнурівкою, так і грубими об'ємними черевиками. Тут ми вже зустрічаємо грубу платформу, високу незручну шпильку, високий стійкий каблук та варіант без каблука взагалі. Взуття повинне бути декороване металевією фурнітурою, шнурівкою, пряжками, ремнями [1].

Взуття, оздоблене характерними елементами для стилю стімпанку. Можна зустріти туфлі з чудернацькими механічними шпильками з металу, або ж стійкий каблук з шестернями та зубчатих передач. Чоловічі чоботи прикрашають масивними металевими бляхами.

Окуляри це базовий аксесуар стімпанк-стилю. Зазвичай їх вдягають по верх головних уборів, або ж просто на голові, рідше можна зустріти на шиї. Це можуть бути муляжі, окуляри із склом замість лінз, сонцезахисні, окуляри з незвичними оправами та формами. Сама лінза може бути кольоровою, палітра дуже велика, від темних відтінків до світлих. Родзинкою можуть стати окуляри з відкидними ґратами. Якщо ви хочете зробити відсилку на 19 століття, то гарним рішенням буде одягнути окуляри гогли. Їх майже не використовують за призначенням, адже вони не зручні, тому скло прикрашають шестернями та малюнками [1].

Не будемо забувати про таку важливу деталь образу, як місце зберігання, тобто сумки та рюкзаки. Як правило їх виготовляють зі шкіри або натуральних тканин. Стилізація обирається залежно від напряму образу, грубі металеві деталі, або розкішне мереживо, перли, стрічки та квіти.

Остання, не менш важлива деталь образу це аксесуари, вони бувають різними: медальйони, сережки, кольє, відтворюють розкіш вікторіанського стилю; більш грубі прикраси поєднують у собі механічні елементи та вінтажні форми, часто застосовуються лінзи від окулярів, ланцюги шестерні, циферблати; незвичні механічні, роботизовані комахи.

Костюми в стилі стімпанк можуть використовувати як сценічні чи театральні костюми, маскарадні вбрання. Елементи стилю можуть також слугувати створенню індивідуального стилю чи образу для повсякденного використання, для творчих авангардних особистостей це просто стильні модні та водночас унікальні речі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Офіційний сайт Яцека Йерка. URL: <http://www.yerkaland.com/> (дата звернення 10.09.2022).
2. Стиль стімпанк: мода на парову механіку в епоху нанотехнологій. Welory. URL: <http://weliry.ru/stil-stimpank-moda-na-parovuyu-mexaniku-v-epoxu-nanotexnologij/> (дата звернення 12.09.2022).
3. Brooks Landon. *Science Fiction After 1900: From the Steam Man to the Stars*. Routledge, 2014. 286 p.
4. Dieselpunks. URL: <http://www.dieselpunks.org> (дата звернення 10.09.2022).

*Михайло Ігнатенко
(Полтава, Україна)*

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ AGILE-ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИЗАЙН-ПРОЄКТІВ

Ми є свідками безперервної і швидкої зміни сучасного світу – нові

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*